

אודות התכנית

הפוטנציאל ליצור ולחדש בתחום האמנות העכשווית טמון בהבנת העומק האינטלקטואלי שבמעשה האמנות וניצול מרבי של יתרונותיו הספציפיים של המקום וסביבת העבודה שבה האמן. נית פועל. ת. התוכנית לתואר שני באמנויות בבצלאל היא תוכנית ייחודית מסוגה בישראל המכשירה אמניות. ים המסוגלות. ים להשתלב בעולם האמנות המקומי והבין-לאומי ולהחזיק סטודיו פעיל ופורה. בהסתמך על אבני היסוד שהסטודנטיות. ים רכשו במהלך לימודי התואר הראשון ולאחריהם, התוכנית פועלת כ"חממה" רעיונית התומכת בבניית גוף עבודות מגובש, מקורי, חקרני וניסיוני המוצג במסגרת תערוכת הגמר. לצד הקונטקסט המקומי, התוכנית מדגישה את הקונטקסט התרבותי הגלובלי, והיא כוללת טווח פעילות בין-לאומי בשיתוף מרצות. ים, אמניות. ים ותוכניות מקבילות ברחבי העולם.

מערך הלימודים משלב דיסציפלינות מגוונות כדי לאפשר לסטודנטיות. ים להיחשף למנעד רחב ככל האפשר של כיווני פעולה הכוללים: התנסות בביקורת, העמדת תערוכות, עבודת סטודיו, יצירת קשרים מקצועיים עם גורמים בשדה האמנות, מחקר שטח, מחקר היסטורי ותיאורטי, הקמת פלטפורמות לשיתוף ידע ועוד. התוכנית מעניקה לסטודנטיות. ים חירות אקדמית מלאה, מנעד רחב של כיווני מחשבה ויצירה, העמקה של תפיסה ביקורתית, יכולת ניתוח השוואתי ורכישת כלים פרקטיים להשתלבות בשדה המקצועי כאמנים פעילים. תכליתם של כלים אלו היא ליצור אפשרויות עשייה, ללמוד שיטות עבודות ולבנות לקסיקון של מושגים וטכניקות תצוגה.

בלב התוכנית עומדת התפיסה כי אין תחליף למפגש המשמעותי שבין אמן. ית בכיר. ה לאמן. ית צעיר. ה. על כן, לצד סדנאות וסמינרים בפורומים כיתתיים, מערך הקורסים כולל הנחיות אישיות בסטודיו של כל סטודנט. ית המסייעות לתלמידות. ים לחקור ולחדד את החזון האמנותי שלהם. במהלך הלימודים הסטודנטיות. ים בונות. ים קהילה של יוצרות. ים ממגוון תחומי האמנות, אשר לעיתים קרובות מתרחבת לשותפות מקצועית לאחר סיום התואר.

פרופ' דור גז, ראש התכנית לתואר שני באמנויות

ראש התכנית לתואר שני באמנויות: פרופ' דור גז

רכזת מנהלית: תמר ארז

גלריסט ומנהל תפעול: ברק רובין

מנהל תחזוקה: אנטון גריאזנוב

רשתות חברתיות: ליטל מרקוס מורין

טלפון הרצל 119: 03-6824082 פקס: 03-5187979 דוא"ל: mfa@bezalel.ac.il

סגל ההוראה

פרופ' דור גז, ראש התוכנית dorgz@post.bezalel.ac.il

פרופ' שרון יערי s_yaari@netvision.net.il

פרופ' יהודית סספורטס yehuditsas@013.net

ד"ר שרה בנינגה sarabeninga@gmail.com

ד"ר רועי ברנד brandroy@gmail.com

ד"ר אהד זהבי ohadzehavi@hotmail.com

ד"ר ליאת פרידמן lyatfriedman@gmail.com

מיטרה אבאספור Mitra_Abbaspour@harvard.edu

איל שגיא ביזאווי eyalsb@gmail.com

שרון בלבן sharonbalaban@gmail.com

אורית בן שיטרית orit.ben@gmail.com

מאיה דוניץ maya@a-i.com

מנאר זועבי manarmkzuabi@gmail.com

מריל לדרמן יוקליס mlukeles@gmail.com

נבט יצחק nevety@gmail.com

הדס מאור hadas@hadasmaor.com

דניאל מאיר daniel.meir@gmail.com

הילה לולו לינ פרח כפרבירעים hilalululin@gmail.com

נרית נלסון nirith@gmail.com

דוד עדיקא adika.david@gmail.com

אלי פטל epetel@gmail.com Eli Petel

ונינה סראצ'ינו vanina.saracino@gmail.com Vanina Saracino

יוסף קריספל jossef.krispel@gmail.com

גלעד רטמן gilad.ratman@gmail.com

שרה ריזמן sara.prepstein@gmail.com Sara Reisman

גיל מרקו שני gilmarcoshani@gmail.com

מרכיבי התכנית

כל משתתף.ת בתכנית נתפס.ת כציר ייחודי סביבו נעים המרכיבים המנחים של התכנית: עבודת סטודיו עצמאית, הנחיה אישית, ביקורת סטודיו קבוצתית, סדנאות, סמינרים, תערוכות, לימודים עיוניים, מפגש עם אמניות.ים ומרצות.ים אורחות.ים, תערוכת גמר ועבודה כתובה. התכנית בנויה סביב שלד בסיסי קבוע של מסגרות אקדמיות וסגל הוראה, אך שואפת לגמישות מרבית בהתאם לדינמיקה של הקבוצה כולה ולצרכים האישיים של כל משתתף.ת.

תקופת הלימודים

משך הלימודים בתכנית: שתי שנות לימוד.

הלימודים מתקיימים בימי ראשון, שני וחמישי. בימי ראשון לימודים עיוניים בקמפוס המרכזי בירושלים ו/או בימי שני לימודים עיוניים מקוונים באנגלית (בחירה) ובימי חמישי לימודים מעשיים בהרצל 119. נוכחות במהלך השבוע בפעילויות התכנית ונוכחות בסטודיו היא חובה – לא רק בימי הלימודים הרשמיים.

בנוסף, מתקיימים ארועים נוספים במהלך השנה האקדמית, כגון: ביקורים ומפגשים בתערוכות, השתתפות בימי עיון, סדנאות והרצאות; לא בהכרח בימים ראשון או חמישי.

היקף הלימודים

הדרישות הלימודיות כוללות:

42 נ"ז

השתתפות במפגשי מרצות.ים אורחות.ים והגשת פרויקט גמר.

לימודים מעשיים*

*תוכנית הקורסים המעשיים היא חובה וזהה עבור כלל הסטודנטיות. ים בתכנית בהתאמה לשנת הלימוד.

עבודת סטודיו עצמאית**

העבודה בסטודיו היא מסגרת ההתייחסות הבסיסית של התכנית, ציר מרכזי של מטלות התואר, וחלק בלתי נפרד מהן. הסטודנטיות ים לתואר שני נתפסות. ים עם מוטיבציה ויכולת לפתח מהלך עצמאי של מחקר יצירתי אישי בסטודיו, כאשר היצירה האמנותית היא המרכז לדיון ביקורתי, לפעילות בתכנית ולדיאלוג של הסטודנט. ית עם עמיתיו ועם צוות התכנית. בצלאל מעמידה לרשות כל סטודנט סטודיו; הפעילות האישית בסטודיו משתלבת בפעילות מכלול המסגרות הלימודיות של התכנית ומאפשרת לסטודנט. ית ליצור ולפתח דיאלוג.

** חובה להגיע לסטודיו לא רק בימי הלימוד הרשמיים.

הנחיה אישית

הנחיה אישית 1, נ"ז; הנחיה אישית 2 שנה ב' פרויקט גמר, 2 נ"ז

שנתי, יום חמישי, 12:00 – 15:00

רשימת המנחים:

פרופ' דור גז; פרופ' שרון יערי; פרופ' יהודית ספורטס; שרון בלבן; אורית בן שיטרי; מאיה דוניץ;
מנאר זועבי; מריל לדרמן יוקליס; נבט יצחק; הדס מאור; דניאל מאיר; דוד עדיקא; אלי פטל; יוסף קריספלי;
גלעד רטמן; גיל מרקו שני

המפגש בין אמן. ית בוגר. ת ומנסה לבין סטודנט. ית לאמנות הינו פורמט פדגוגי היסטורי על פיו אמן מלמד אמן. ההנחיה האישית מאפשרת תנאים לזו-שיח בין סטודנט. ית-מרצה והתייחסות לעבודות של הסטודנט. ית היחיד. ה. למפגש כזה תפקיד חשוב בתהליך גיבוש זהותו האמנותית של הסטודנט. ית. במפגשי ההנחיה יושם דגש על חיזוק המרכיבים המקוריים ופיתוח ההיבט האישי ביצירתו, תתקיים "קריאה" של עבודת הסטודנט. ית במטרה לזהות מהלכים בעבודה ולמקמה בקונטקסט תרבותי-חברתי רחב ולאפשר למרצה הגשת סיוע והנחייה מתאימים. כל סטודנט. ית יפגש עם מנחות. ים אישיים ומנחות. ים אורחות. ים לסירוגין לאורך השנה. בשנה ב' נבחר לכל סטודנט. ית מנחה אישית שמלווה אותה. ו. לפרויקט הגמר. הציון בקורס ההנחייה האישית מורכב מסך ממוצע הציונים של המנחות. ים איתם נפגשים הסטודנטיות. ים במהלך שנת הלימודים.

סמינר קובייה לבנה

סמינר חובה שנה א' - מעשי ועיוני, 6 נ"ז

פרופ' דור גז - קובייה לבנה תאוריות ואופני פעולה, שנת, 4 נ"ז

הדס מאור - קובייה לבנה מיפוי דרכי תצוגה, סמסטר א', 2 נ"ז

שנתי, יום חמישי, 10:00 – 12:00

הסמינר מתפרש על פני שנת הלימודים ומתכנס מידי שבוע לדון במיפוי של מגמות בולטות בשדה האמנות, בחינה של דרכי תצוגה שונות ורכישה של כלים מעשיים להשתלבות בשדה כאמנים פעילים. תכליתם של כלים אלו היא יצירת מנעד רחב של אפשרויות פעולה, למידת שיטות עבודות ובחינה מעמיקה של עצם מושג התצוגה בעשורים האחרונים ובעת הזו בה נעשה שימוש נרחב בפלטפורמות מקוונות. במהלך הקורס פרופ' דור גז והדס מאור ילמדו לסירוגין מושגי מפתח, דוגמת: הקובייה הלבנה, הצבה תלוית-חלל, הצבה תלוית-זמן, סאונד, פרפורמנס ועוד, וכן נעמיק בשאלת חיוניות אובייקט התצוגה והתצוגה בחלל פיזי. הסמינר מהווה מסגרת שמטרתה לחדד את הבנת אופני הפעולה של הסטודנטיות/ים ואת השימוש המעשי בכלים השונים שהן/ם רכשו. במהלך השנה יתקיימו מסגרות שונות של פרזנטציות, דיונים, קריאת טקסטים, ביקורי אורחים, תצוגות אישיות ו/או קבוצתיות ופעולות בחללי העבודה השונים/בפלטפורמות מקוונות. חובות ההגשה של הסטודנטיות/ים כוללות פרזנטציה של פרט עיוני בסמסטר א', פרזנטציה של פרויקט מעשי בסמסטר ב' והגשת עבודת סמינר כתובה לפרופ' גז המתבססת על הפרויקט המעשי בסוף סמסטר ב'.

הציון הסופי מתבסס על 20% השתתפות, 20% פרט, 30% פרויקט מעשי, 30% עבודה סמינריונית.

סטודיו א' - חדרים מקבילים

קורס חובה שנה א', 4 נ"ז

פרופ' יהודית ספורטס, סמסטר א', 2 נ"ז

פרופ' שרון יערי, סמסטר ב', 2 נ"ז

שנתי, יום חמישי, 15:00 – 17:00

קורס חדרים מקבילים הינו מסגרת עבודה מתקדמת שמטרתה פיתוח והעמקת אופני ההתייחסות והדיון בתהליכי העבודה האישית בסטודיו. הקורס מחדד ומשכלל מיומנויות פעולה רלוונטיות אשר יאפשרו תנועה ערה וחדה בין תהליכי עבודה האישיים מצד אחד, למרחב הציבורי-חברתי מצד שני. הקורס יועבר באופן משולב לאורך השנה על ידי יהודית ספורטס בחלקו הראשון ועל ידי שרון יערי בחלקו השני בהתבסס על עקרון פעולה/הוראה חשוב: המדגים קוד יצירה, שונה ומקביל, המשכלל במכוון, את מגוון הפעולה בקורס. פיתוח קוד פעולה סותר המתקיים במקביל בלב הסטודיו של כל יוצר, ימקם עצמו בשני מרחבי עבודה מקבילים, לצורך שכלול ופיצוח מנגנון העבודה של היוצר. מרחבים מקבילים שינוסחו באופן סינגולרי על ידי כל יוצר, יציפו ויזמנו דיון ביקורתי שוטף בתהליכי העבודה הספציפיים לאותו הסטודיו.

דגש מיוחד מושם על עידוד ובחינת התהליך האישי וההיגיון הפנימי שלו בהקשר הרחב של ההתרחשות האמנותית העכשווית. במהלך הקורס יתקיימו מסגרות שונות של דיונים, תצוגות אישיות ו/או קבוצתיות ופעולות בחללי העבודה הציבוריים של התוכנית.

קורס חדרים מקבילים חלק א + ב מורכב משני צירי עבודה מרכזיים המהווים מהלך תמטי משותף המוביל לקראת ההגשות האישיות של הסטודנטיות. יום בסוף השנה, ולקראת אירוע סטודיו פתוח, הפתוח לציבור, והמסכם את הלימודים בשנה א.

סטודיו ב'

גלעד רטמן

קורס חובה שנה ב', 2 נ"ז

סמסטר א', יום חמישי, 10:00 – 12:00

סטודיו שנה ב' הינו מפגש המתמקד בתהליכי עבודה, אסטרטגיות תצוגה ומודלים שונים של פעילות בשדה. המפגשים יתבססו על משימה מעשית של הסטודנטיות. יום ודיון תיאורטי.

פרויקט גמר – תהליכי הצבה וגיבוש אוצרותי לקראת פרויקט גמר

פרופ' דור גז

גיל מרקו שני

קורס חובה שנה ב', 1 נ"ז

סמסטר ב', יום חמישי, 14:30 – 16:00

הקורס מהווה רובד נוסף במעטפת הליווי של הסטודנטיות. יום בעבודתן. על פרויקט הגמר לקראת תערוכת הבוגרות. יום. במסגרת הקורס יציגו הסטודנטיות. יום את תהליכי עבודתן. יום לפני המרצות. יום והכתה, יעלו לדיון פתוח התלבטויות והקשרים, ויקבלו הפניה למקורות מידע והשראה נוספים. בתוך כך, יחדדו המרצים עם כל אחד ואחת מן הסטודנטיות. יום את אופני ההצבה המתאימים לעבודה ואת צורכי התצוגה הנגזרים.

הקורס יפתח ביומיים מרוכזים בהם תתקיים "ועדת תערוכות".

תאריכים: 4-5 בפברואר, 2025, בין השעות 10:00 – 16:00.

במסגרת הועדה יציגו הסטודנטיות. יום בפני ראש התכנית ומרצה אורח את קווי המתאר של פרויקט הגמר שלהם, כפי שהתגבש במהלך הסמסטר הראשון עם המנחה האישי. ת. כל הגשה כוללת שני חלקים: מחצית מהזמן מוקדשת להצגת הפרויקט על ידי הסטודנט. יום והמחצית השנייה לדיון פתוח עם צוות הוועדה. כל סטודנט. יום מורשים. ות להזמין סטודנט. יום אחד. ת מהכיתה להגשה שלהם.

חלקו השני של הקורס נעשה במסגרת של שלושה ימים מרוכזים בהם נערכות הגשות לפני הפורום השבתי והמרצים. חלק זה יוקדש למצגות הסטודנטיות. יום, בפני כלל הפורום השבתי, תחת שלוש קטגוריות: רצוי-מצוי-מדומיין.

תאריכים: 8 – 9 – 10 באפריל 2025

חלקו האחרון של הקורס הוא מסגרת פתוחה בליווי של אוצר התערוכה, פרופ' גזר, על הצבת התערוכה עצמה, לרבות בתקופת ההקמה ועד מועד הפתיחה.

סדנאות רב תחומיות

סדנאות אלה מתמקדות בשאלות של יחסי התיאוריה והמעשה האמנותי; בתיאוריות של האמנות הפלסטית ובתחומים המקיפים אותה – כמו ספרות, כתיבה, ארכיטקטורה, קולנוע, פילוסופיה, כלכלה, חברה, סוציולוגיה, עיצוב, מחול, מוסיקה, סאונד והקשרי תצוגה – מתוך הדגשת הקשרים שונים של ההווה ביחס לאלה. במסגרת הסדנאות מוזמנים באופן שוטף מרצות.ים ואורחות.ים לתוכנית למפגשים ופעילויות הכוללות: הרצאות, מפגשי אמן.ית, פעולות אמנויות ותצוגה. חלק מפעילות זו נעשה בשיתוף פעולה עם מחלקות ותוכניות אקדמיות באקדמיה ומחוצה לה.

סדנה רב תחומית 1 - קולוקוויום

מנחה: פרופ' דור גז

1 נ"ז, שנתי

יום חמישי אחה"צ (שעה מדוייקת תשלח בהתאם לפעילות)

תכנית הקולוקוויום של התואר השני באמנויות מתמקדת במקום ובמקומי ובתוך כך בוחנת את סביבת הסטודיו בה הסטודנטים פועלים מהיבטים מצטלבים. במסגרת זו מתקיימת סדנה שנתיית בה ניפגשים הסטודנטות.ים עם מרצות.ים ואורחות.ים מדסציפלינות שונות: היסטוריה, ביקורת תרבות, גיאוגרפיה, פילוסופיה, חברה ועוד. במפגשים אלה ייחשפו הסטודנטיות.ים למגוון רחב של נקודות מבט ושפות-שיח בזיקה הדוקה להתנהלותם של שדות הייצור, התצוגה והביקורת של האמנות היום. בנוסף לאורחות.ים אשר יוזמנו על-ידי התכנית ייעשה מאמץ להיענות ליוזמות של משתתפיי.ות התכנית להזמנת אורחות.ים נוספות.ים. התכנית מעודדת ביקורים חוזרים ויצירת קשרים מתמשכים עם צוות של מרצות.ים בינלאומיות.ים ומקומיות.ים. הנוכחות בקורס היא חובה לשנים א'-ב'.

מרצות.ים ואורחות.ים - בְּאֵרֶח קָבַע

במהלך הלימודים ייפגשו הסטודנטיות.ים עם אמניות.ים, מבקרות.ים, תיאורטיקניות.ים ואוצרות.ים פעילות.ים מישראל ומחו"ל. במפגשים אלה ייחשפו התלמידות.ים למגוון רחב של נקודות מבט ושפות-שיח בזיקה הדוקה להתנהלותם של שדות הייצור, התצוגה והביקורת של האמנות היום. במסגרת ביקורים אלה יתקיימו סמינרים, הרצאות, סדנאות וביקורי סטודיו. ביקורי הסטודיו מאפשרים מפגש ודיון של כל סטודנט/ית ו עם האורחות.ים המבקרות.ים בתכנית והמהווים חלק מהמהלך הלימודי של התכנית; בנוסף לאורחות.ים אשר יוזמנו על-ידי התכנית ייעשה מאמץ להיענות ליוזמות של משתתפיי.ות התכנית להזמנת אורחות.ים נוספות.ים. התכנית מעודדת ביקורים חוזרים ויצירת קשרים מתמשכים עם צוות של מרצות.ים בינלאומיות.ים ומקומיות.ים

פרויקט גמר

אוצרות: פרופ' דור גז

הנחייה: סגל המרצות.ים

6 נ"ז, שנתי

בסוף הסמסטר הראשון של השנה השנייה נערכת הגשת אמצע במעמד ראש התכנית ופורום מרצות.ים. במסגרת הגשה זו הסטודנט ית יציגו את פרויקט הגמר עליו הוא. היא עובד.ת תוך התייחסות למרכיביו השונים.

פרויקט הגמר כולל שלושה חלקים:

1- תצוגה של תערוכה הכוללת עבודות נבחרות.

2- עבודה כתובה המתייחסת לתהליכי עבודה, מקורות השראה והגדרה מושגית של הפרויקט.

3- שיח אמן. ית בו הסטודנט ית מנסח את המהלך הרעיוני מול קהל אוצרות.ים מקצועי במהלך התקופה בה תערוכת הבוגרות.ים עומדת.

שיתופי פעולה ופרויקטים בינלאומיים

כחלק מתכנית הלימודים יוזמת תכנית התואר השני באמנויות פרויקטים של שיתופי פעולה עם בתי ספר ומוסדות בינלאומיים, וכן מוזמנת להיות חלק בארועים וסמינרים בינלאומיים בארץ ובחו"ל. במהלך השנה יישלח 'קול קורא' לסטודנטיות.ים בהתאם לפרויקטים השונים.

פרויקטים רב שנתיים (דוגמאות)

סדנה/תכנית שהות - אנדרה זיטל, קליפורניה – A-Z West Work Trade Residency

סדנה ותכנית שהות בינלאומית במתחם של האמנית אנדראה זיטל A-Z West בג'ושוע טרי (Joshua Tree) במדבר בדרום קליפורניה. פרויקט מחקר קבוצתי העוסק בבחינת גישות שונות לקונספט הבסיסי של צורת חיים או life practice; במהלך הסדנה מוזמנות.ים המשתתפות.יפ לחוות התנהלות שהיא מעבר לחוויה היומיומית הנורמטיבית. בסדנה משתתפות.ים סטודנטיות.ים מבצלאל, אוניברסיטת קולומביה והאקדמיה לאמנות בשטוקהולם ואמנים בינלאומיים. הסדנה בהנחיית האמנית והיוצרת אנדראה זיטל.

סדנה/סיוור בביאנלה ה-60 לאמנות בוונציה

Stranieri Ovunque - Foreigners Everywhere

אוצר ראשי: אדריאנו פדרוסה

הנחייה והדרכה: הדס מאור

כותרת התערוכה המרכזית של הביאנלה ה-60 לאמנות בוונציה לקוחה מסדרת עבודות של הקולקטיב קלייר פונטיין, שנוצר בשנת 2004 ופועל מאז בין פאריז לפאלרמו. סדרת העבודות מורכבת מפסלי ניאון בצבעים שונים המציגים במספר הולך וגדל של שפות את המילים "זרים בכל מקום". הביטוי מגיע, בתורו, משמו של קולקטיב מטורינו שנלחם בגזענות ובשנאת זרים באיטליה בתחילת שנות האלפיים: Stranieri Ovunque.

התערוכה מתמקדת באמנים זרים, מהגרים, גולים, ופליטים – במיוחד אלה שנעו בין הדרום הגלובלי לצפון הגלובלי.

קורס הקיץ בביאנלה יכול סוירים ושיחות בתערוכה המרכזית באוצרות אדריאנו פדרוסה, בביתנים הלאומיים השונים בג'ארדיני ובארסנלה, בביתנים נוספים הפזורים ברחבי העיר, במוזיאונים פרטיים דוגמת פלאצו גראסי, פונטה דלה דוגאנה, מוזיאון פראדה, מוזיאון פגי גוגנהיים ועוד, ובחללים ציבוריים דוגמת Arsenale Institute for Politics of Representation.

הסיוור בתערוכות, בפרויקטים ובעבודות השונות יעניק רקע היסטורי, יעלה לדיון מגוון נושאים המצויים בחזית השיח בשדה האמנות העכשווית, ויערך מתוך חשיבה ביקורתית וראייה תרבותית רחבה. בתוך כך יבחנו פרקטיקות עבודה ותצוגה, עבודות שניתן לנייד ממקום למקום לעומת עבודות תלויות חלל, פעולה בחללים דמויי קוביה לבנה לעומת פעולה בחללים היסטוריים, בבית כלא או בכנסיה, התפתחות אוספים וארכיונים, היסטוריה של רכוש ואדריכלות, עיסוק בשאלות של זכויות אדם ואנשים בשולי החברה, ועיסוק מעמיק בשאלות של הקשר, שייכות, מרכז ופריפריה.

קורס קיץ/תכנית שהות/רזידנסי בקיתירה יוון DIA Cultural Residency Kythera Greece

הנחייה וליווי אקדמי: **אורית בן שטרית**

התוכנית מציעה פלטפורמה מחקרית ויצירתית לסטודנטיות. ים של תכנית התואר השני באמנויות של בצלאל, בסביבה התרבותית הייחודית של האי קיתירה, יוון. במהלך השהות נסקור את ההיסטוריה והתרבות של האי, ונפתח ונעשיר את הפרקסיס האמנותי דרך קריאת טקסטים נבחרים. יתקיימו מפגשי חקר קבוצתיים, סיוורים וביקורי סטודיו עם אמנים מקומיים ובינלאומיים היוצרים בקיתירה, ביקורים בגלריות, באתרים ארכיאולוגיים וכפרים, למידה על חקלאות מקומית וקיימות והמורפולוגיה הייחודית לאי.

קיתירה ממוקמת מול הקצה הדרום-מזרחי של חצי האי פלפונס, ומציעה שילוב של כפרים אותנטיים, אתרים ארכיאולוגיים, טבע פראי ומפרצים חבויים, חקלאות מסורתית, סיפורים ומסורות מקומיות. האי מקדם ערכים של קיימות ותיירות אקולוגית ושימור המורשת התרבותית.

שיתוף פעולה עם האוניברסיטה לאמנויות בטוקיו Tokyo University of Arts

התכנית משתפת פעולה עם האוניברסיטה לאמנויות בטוקיו בפרויקטים שונים במסגרת Global Art Crossing Program ובמסגרת זו שלחה סטודנטיות. ים לסמינר מחקרי פיסולי ותערוכה במונסטר גרמניה וסמינר פיסול בטוקיו. וסדנה בסינגפור.

מבנה תכנית הלימודים המעשיים*

*תוכנית הקורסים המעשיים היא חובה וזהו עבור כלל הסטודנטיות. ים בתכנית בהתאמה לשנת הלימוד.

שנה א'

1 נ"ז	הנחיה אישית 1
6 נ"ז	סמינר קובייה לבנה*
4 נ"ז	סטודיו א'
1 נ"ז	סדנה רב-תחומית 1 קולוקוויום
-	מרצים אורחים - בָּאָרְח קָבֵע
-	סטודיו עצמאי 1
4 נ"ז	פרויקט סוף שנה א'

סה"כ: 16 נ"ז

*סמינר משולב מעשי ועיוני.

שנה ב'

2 נ"ז	הנחיה אישית 2 פרויקט גמר
2 נ"ז	סטודיו ב'
1 נ"ז	סדנה רב תחומית 1 קולוקוויום
-	מרצים אורחים - בָּאָרְח קָבֵע-
-	סטודיו עצמאי 2
	פרויקט גמר תהליכי הצבה
1 נ"ז	וגיבוש אוצרותי
6 נ"ז	פרויקט גמר

סה"כ: 12 נ"ז

בסיום התוכנית יוענק תואר מוסמך M.F.A.

לימודים עיוניים

הלימודים העיוניים כוללים קורסי חובה, קורסי בחירה, סמינרים והרצאות אורח. הלימודים מתקיימים בימי ראשון בבצלאל, בקמפוס הראשי ירושלים ובימי שני לימודים מקוונים בזום באנגלית (בחירה).

מבנה תכנית הלימודים העיוניים

שנה א'

6 נ"ז	3 קורסי בחירה
*	סמינר קוביה לבנה

6 נ"ז	סה"כ
-------	------

*סמינר משולב מעשי ועיוני. 5 נ"ז מופיעות בפירוט הקורסים המעשיים מעלה.

שנה ב'

4 נ"ז	2 קורסי בחירה
4 נ"ז	1 סמינר הנחיה אישית פרויקט גמר

8 נ"ז	סה"כ
-------	------

רשימת הקורסים העיוניים

סמסטר א'

סמינר מחקר עבודה מסכמת פרויקט גמר - הנחיה אישית

ד"ר רועי ברנד

סמינר חובה שנה ב'

4 נ"ז, שנתי

סמסטר א', יום חמישי, 14:30 – 17:00 ; סמסטר ב' יום ראשון, הנחיות אישיות (שעות ייקבעו בהמשך)

סמינר, שמטרתו להביא לכתיבת עבודה כתובה המתייחסת לתהליכי עבודה, מקורות השראה והגדרה מושגית של פרויקט הגמר ותערוכת הסיום.
בסמסטר הראשון ניפגש בקבוצה למשך שעתיים ונדבר על מחקר ואמנות, על מתודות ביקורתיות ועל המפגש בין יצירה חומרית וויזואלית לכתיבה עיונית. נקרא מספר טקסטים שיהוו דוגמה לאפשרויות של מחקר אמנותי-עיוני ונתחיל לפתח נושאים כלליים ואישיים של המשתתפות.ים. בסמסטר השני נעבור למפגשים אישיים של כארבעים דקות כמה פעמים במהלך הסמסטר. המטרה היא לפתח עבודת תיזה מוקטנת של שמונה עמודים שמבוססת על הפרויקט האמנותי של כל סטודנט.ית עם התאוריה, האמנים והתערוכות הרלוונטיות לו או לה. הגשת עבודה מסכמת בסוף הקורס בהיקף של 4,000 מילים.

ספר אמנותי: המסע המופלא אל הלב הממשי!

פרופ' הילה לולו ליני פרח כפרברעים

קורס בחירה, 2 ש"ס, 2 נ"ז

סמסטר א', יום ראשון 10:00-11:30

בקורס נלמד וניצור ספר אמנותי. בשונה מספר רגיל, ספר האמנותי הינו מדיום המאפשר ופותח מקום ליצירה, פעולה, מחקר, איסוף מיפוי וניפוי, מרחב נייד ואינטימי לניסוי רעיונות טקסטואליים וויזואליים, זהויות, מופעים, קריאות וקריעות אישיות, חברתיות ופוליטיות. ספר האמנותי מציע חלל בו תחומי רוח וידע מגוונים נפגשים: שירה, סיפור, יומנים אישיים ודימויים הנוצרים במגוון טכניקות, מסורתיות ועכשוויות [תחריט, משי, חיתוך עץ, ציור, רישום, כתב יד, צילום, מדיות ותרבות דיגיטלית] הספר כבמה אינטימית המורכבת ממגוון חומרים המולחמים יחד, מזמינים למפגש אינטימי בין היוצרת לצופה: שיטוט, קריאה, התבוננות, מגע, קירבה וריחוק.
בקורס נבקר בסדנת ההדפס בירושלים, נפגש עם אנשי מחקר ויוצרים בתחום.
פיתוח פרוייקט אישי מונחה של המשתתפות.

איך מזהים יצירת אמנות

ד"ר אהד זהבי

קורס בחירה, 2 ש"ס, 2 נ"ז

סמסטר א, יום ראשון 12:00 – 13:30

מקובל לחשוב על יצירת האמנות בזיקה ליוצרת או ליוצר, שמחוללים אותה ויוצקים בה תוכן, ולקהל, שחוה אותה ועומד על פשרה. בקורס זה נבחן בעיון את מערכת היחסים המורכבת בין שלושת היסודות הללו – היוצרים, היצירה והקהל – ונערער על עצם ההנחה שמדובר ביסודות יציבים וברורים. האם בכלל יש יוצרות ויוצרים, או שהם עצמם יצירה של מישהו או של משהו אחר? האם יצירת האמנות קיימת כשלעצמה, או שהיא קמה רק בעקבות מעשה הפרשנות? האם משמעותה נגזרת ממניעיהם ומכוונותיהם של האמנית או האמן, או שהיא תלויה כל כולה בתגובותיו של הקהל? ומה יכול בעצם הקהל לעשות לנוכח יצירת אמנות: האם הוא אמור לחוות אותה, להבין אותה, לפרש אותה – או שיש לו חירות לעשות ביצירה כרצונו? את מכלול השאלות הללו נבחן בעזרת מגוון של הוגות והוגים, ובהם ארווין פאנופסקי, סוזן סונטאג, פייר בורדייה, ג'לאל תאופיק, קלייר בישופ, ז'אק רנסייר, שרה חניסקי, אנדרה לפקי ואירית רוגוף, ובעזרתם גם נברר, באופן מעשי, איך אפשר ואיך לא להגיב ליצירת אמנות (אם בכלל אפשר לזהות אותה).

הוליווד שעל הנילוס – תמות מרכזיות בקולנוע המצרי

איל שגיא ביזאווי

קורס בחירה, 2 ש"ס, 2 נ"ז

סמסטר א', יום ראשון, 14:30 – 16:00

מצרים היא המדינה היחידה במזרח התיכון שפיתחה תעשיית קולנוע עצמאית עוד בתקופה הקולוניאלית, כשהייתה תחת שליטה בריטית. מראשיתו היה הקולנוע המצרי תוצר מובהק של חברה ושל תרבות הנתונות בתהליכים מואצים של מודרניזציה. ככזה, הוא שילב בין אסתטיקה וטכנולוגיה מהמערב לבין מרכיבים מקומיים-מצריים, ערביים ואסלאמיים, ושימש בין היתר ככלי להבניית תרבות וזהות מצרית מודרנית. במהלך הקורס, נסקור את תולדות הקולנוע המצרי ונתמקד במספר תמות עיקריות, תוך התייחסות להתפתחויות חברתיות ופוליטיות במצרים של המאה ה-20 וה-21. נצפה בסרטים מצריים ונקיים דיון שיתבסס על קריאה טקסטואלית וקונטקסטואלית של הסרטים ועל קריאה ממוקדת של חומר אקדמי, במטרה לפענח קודים פנים-תרבותיים שיתרמו להבנת הסרטים והקשר ההיסטורי והחברתי שבו נוצרו.

אמנות עכשווית וחברה

ד"ר שרה בנינגה

קורס בחירה, 2 ש"ס, 2 נ"ז

סמסטר א', יום ראשון, 14:30 – 16:00

בקורס זה נעסוק בקשר בין אמנות עכשווית לסוגיות חברתיות. נסקור את התיאוריות הביקורתיות המצביעות על הקשר בין אמנות לחברה ונבחן יצירות אמנות עכשוויות העוסקות בנושאים של אקולוגיה, משבר גלובלי,

פליטים, מגדר, מעמדות חברתיים ולאומיות. נלמד על גישות תיאורטיות שונות ביחס לקשר בין שני התחומים ונלמד על עבודתם של אמנים ואמניות מודרניים ועכשוויים. בין הנושאים שבהם נדון: אמנות אוונגארד, ההפינג, עליית האמנות השיתופית ואמנות מהגל השני והשלישי של הפמיניזם. בין האמניות והאמנים שבעבודתם נעסוק: דאדא, ג'וזף בויס, אלן קפראו, ג'ני הולצר, ג'ודי שיקגו, ריקריט טירבאניג'ה, סנטיאגו סיררה, ונסה ביקרופט, מרתה רוסלר, מאוריצייו קטלן, אנה מנדיאטה וקארה ווקר. נקרא מכתביהם של תיאורטיקנים כמו ז'אק רנסייר, ניקולא בוריו, שנטל מוף, רוזלינד קראוס, פיטר בירגר וקלייר בישופ.

הלא מודע לא ניתן לידיעה

ד"ר ליאת פרידמן

קורס בחירה, 2 ש"ס, 2 נ"ז

סמסטר א', יום ראשון, 16:30 – 18:00

"כוח המחשבה היא הפלא של הנפש" אומר לורד ביירון, ומה שתמחולל בנפש לא ניתן לידיעה. סוקרטס למשל מספר שהמוזות מהוות השראה למחשבה, פאוסט, של גיתה, מתאר את כוחות הטבע הלא ניתנים להבנה. פרויד מבסס את תורתו הטיפולית על הלא-מודע. יונג טוען שכל אחת ואחד מאתנו פועלים על בסיס ארכיטיפים לא מודעים ולאקן מסביר שאין לנו ידיעה מעבר למילים. בקורס נבחן מספר גישות ללא ידוע, ללא מודע ולמה שלא ניתן לידיעה. נקרא מספר יצירות ספרויות המתארות את הכוחות הגלומים בכל אחת ואחד מאיתנו, ננתח יצירות אמנות המתמקדות בחוסר האפשרות להבין ולפרש, נדון במחקרים העוסקים בחיות ובצמחים וביכולות החשיבה והתכנון שלהן, ונעסוק בדרכים להתמודד עם שאלת הלא מודע.

אמנות בקונטקסט

נרית נלסון

קורס בחירה, 2 ש"ס, 2 נ"ז

סמסטר א', יום שישי בתל אביב (פעם בשבועיים)

10:00 – 13:00

האמן הצרפתי דניאל בורן העמיד באחד מכתביו את יצירת האמנות אל מול פרוסת לחם: אם נמקם יצירת אמנות במאפייה, היא לא תשנה את הפונקציה של המקום ולעולם לא תהפוך לפרוסת לחם. לעומתה, אם נציג פרוסת לחם בחלל תצוגה היא עשויה להפוך ליצירת אמנות, לפחות למשך התערוכה.

בקורס נתבונן ונדון במערכות יחסים כמו אלה שבין יצירת אמנות לסביבת התצוגה (מוזיאון, גלריה, חלל אלטרנטיבי, מרחב ציבורי, מרחב פרטי), בין יצירת אמנות אחת לרעותה (שיקולי תצוגה, שיח בין יצירות האמנות המחלקות מרחב משותף), בין היצירה לתערוכה (לקונספט הכללי) ובין היצירה לטקסט שנכתב עליה (טקסט קיר, טקסט בקטלוג – פרשנות; עתונות - ביקורת)

הקורס יתקיים בימי שישי בתל אביב ויכלול בעיקר סיורי גלריות, מוזיאונים וחללים אלטרנטיביים. כמו כן יתקיימו מספר מפגשים בבניין כיתות הסטודיו של לימודי התואר שני באמנויות, ברחוב הרצל, בתל אביב.

MFA Bezalel International art-based research program

Contemporary Art in the Middle East II

Mitra Abbaspour

Elective course: MFA, 2 credits

1st semester, Monday, 14:00 –15:30

This course explores the history, aesthetics and discourse framing the art of the Arab world, Iran and Turkey from the late twentieth century to the present. With a focus on building the skills of visual analysis, lectures and discussions will explore the intersection of material media, technique, subject matter, artistic discourse and political and social conditions as codetermining factors in art objects. To this end, lectures and discussions are built around close (albeit virtual) looking at individual art objects and installation views while readings will center voices of artists in developing interpretive models for the work.

Representing many nations spread across the Caucasus, western Asia, and northern Africa, each with a distinct political and cultural history, the Middle East is multiethnic, multireligious, and complexly interconnected place, one whose influence in the art world has steadily grown throughout the last thirty years. Reflecting the region's international reach, collectors from the Middle East's artistic centers rank among the art scene's power players and there is a steady and rising stream of exhibitions dedicated to artists from the region in European and American museums and galleries. Meanwhile, biennials, art fairs, new exhibition spaces and major museums are opening throughout the countries of the Arab world, Iran and Turkey to support established and emerging talent locally and invest in the culture economy as a part of developing national infrastructures. Rather than focus on themes that treat the region as a cohesive unit, this course will dedicate each meeting to a specific subject—geographic locale, historical event, or art world development—within the greater Middle East. This multifaceted focus foregrounds the distinctive histories, contemporary conditions, and artistic discourses and practices that make up this region and its diasporas. Each class will combine a lecture and a discussion of selected art and readings. Special emphasis will be placed on developing critical thinking skills via visual, oral, and written analysis.

The objective of this course is for each student to develop skills to articulate in discourse and writing how art represents cultural values and historical conditions of the Middle East and its

diaspora. Students will conclude the course with an essay of 1,500 – 2,000 words (5 – 7 pages). Topics related to the subject themes discussed throughout the semester will be distributed on January 3rd and papers will be due on January 7th at 18:00. Essays may be submitted in English or Hebrew.

Themes and focus areas include:

- Contemporary Calligraphy: graphic art and street art
- Museums, Biennials, and Art Journals for the contemporary Middle East
- Postwar generation of Lebanese Art
- Epic poetry, literary traditions and historical revivalism in contemporary Iranian art
- Photography and archives
- Emergence of the Gulf States
- Local artistic languages in the Maghreb
- And more.

Art and Utility : the aesthetics of social change

Sara Reisman

Elective course: MFA, 2 credits

1st semester, Monday, 16:00 –17:30

This seminar is taught by international faculty member Sara Reisman, a New York City-based curator, writer, and educator whose projects have focused on the politics of public space, globalization, ecology, site-specific practice, sustainability, and cultural identity as it relates to race, gender, and disability. Designed to introduce students to the practices of numerous contemporary artists and collectives who work at the intersection of art, social practice, and civic engagement.

Contemporary Art Theory: From Art to Activism and Back Again will reflect on the social functions of art, looking at the emergence of government mandated public art programs in the U.S. (which, in a few cities, emerged in connection with rebuilding plans following economic recessions) of the 70s and 80s, followed by new genre public art, a term coined by Suzanne Lacy in the early 80s, and more recent practices like socially engaged art and the incorporation of social justice into the missions of cultural institutions. The course will unpack how art has recently intersected with political questions, from its role within discourses of anti-racist movements, to the constraints and possibilities that Middle Eastern artists face in employing art as an instrument of civil society. With lectures, reading-based discussions, and student presentations, specific classes will focus on multidisciplinary artists

whose practices move between the gallery and public realm, like Vito Acconci, John Ahearn, Genesis Breyer P-Orridge, Tania Bruguera, Coco Fusco, Pablo Helguera, Titus Kaphar, Suzanne Lacy, Carlos Martiel, Julie Mehretu, Mladen Miljanovic, Ohad Meromi, Carmen Papalia, Michael Rakowitz, Tim Rollins and Kids of Survival (K.O.S.), Mierle Laderman Ukeles, Caroline Woolard, Working Artists and Greater Economy (W.A.G.E.), and others.

Posthuman Lab

Vanina Saracino

Elective course: MFA, 2 credits

1st semester, Monday, 18:00 –19:30

In 1490, Italian artist and scientist Leonardo da Vinci created *The Vitruvian Man*, a drawing depicting a nude male body in two superimposed positions, inscribed within a circle and a square. This artwork encapsulates Leonardo's notion of ideal body proportions while positing the human body as the fundamental unit of cosmic order and harmony, grounded in irrefutable Euclidean geometry. *The Vitruvian Man*—a white, male, abled, attractive, and possibly heterosexual human—became the archetypal representation of the human according to the artistic and scientific ideals of the High Renaissance, as well as one of the most iconic anthropocentric images in history. But what does "human" really mean?

As posited by Rosi Braidotti, the notion of the human has exploded under the double pressure of contemporary scientific advances and global economic concerns—not to mention the political ones, since “some of us are not even considered fully human now” (Braidotti, 2013). According to her, “after the postmodern, the post-colonial, the post-industrial, the post-communist and even the much contested post-feminist conditions, we seem to have entered the posthuman predicament”.

This historical period, in fact, is marked by a radical shift in the way we think about our species, and what we consider to be the common denominators of humanity. The human is now contended between two opposite poles: the *posthumanist*, which believes we have been overly influenced by Enlightenment ideas and calls for an off-centering of the human in favor of a more-than-human approach that acknowledges the irreplaceable interconnectedness of all species; and the *transhumanist*, which holds that we are still at an early stage in our co-evolution with technology and advocates for techno-transcendence and geoengineering as responses to climate breakdown.

The *Posthuman Lab* focuses on the posthumanist predicament by considering a wide range of visual artworks and theoretical texts that challenge the notion of the human, viewing us as one element in a complex ecosystem of entangled living matter. Donna Haraway, who resists the term posthuman and prefers to define herself as a *compostist*, reminds us that the root of the word *human* is the same as the word *humus* (soil): we are earthly beings born out of matter that is both terrestrial and stellar, and our existence is not independent but deeply entangled with that of every other critter on the planet. Complex, messy realities evolve through continuous, grounded, and generative processes. Artists, especially since the 2010s, have fully embraced this shift of paradigm working toward the dissolution of human-centered narratives through artistic research and practice. This seminar will embrace the posthumanist predicament through their views.